

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1732. usque ad annum 1734

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1785

VD18 90119339

§. 30. Varia Pietistarum fata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67683](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67683)

„stati ejus visum fuerit, aut peccata Sæc. XVIII.
 „nostra nondum tot calamitatibus sunt A. C. 1734.
 „expiata, fiat voluntas ejus, cui sub-
 „sunt omnia. Nudæ de utero matris
 „sumus egressæ: nudæ quoque in ter-
 „ram revertemur. Dominus cuncta,
 „quæ habemus, dedit. Dominus &
 „auferre potest, cujus nomen sit be-
 „nedictum in sæcula.,,

§. XXX.

Varia Pietistarum fata.

Vix ullo alio tempore, quam hoc
 sæculo in Augustanæ Confessionis
 agro plura factionum Zizania prodire;
 Novissime in Hollandia ex orco pro-
 diere duo Sectarum monstra, quorum
 una Hattemistarum, altera Hebræa-
 rum nomen sibi vindicat. Illa Paren-
 tem agnoscit quemdam Pontianum de
 Hattem, ex cujus magisterio Affeclæ
 propugnant, *nil esse peccatum, nisi illud,*
quod esse peccatum credatur: Periculosum
 ac nefandum hunc Spinofæ errorem
 impugnabant acriter Hollandi Prædi-
 cantes, atque inter eos præcipue Ja-
 cobus Ferdinandus de Daverveld Ul-
 trajectinus Præco, & Guilielmus Span-
 daw: Anno etiam priori per Ordinum
 Fœderatorum edictum Hattemistis, ne
 quocunque loco conventicula haberent,
 severe

Sæc. XVIII. severe inhibatum est, nec illi in
 A. C. 1734. tolerantur civitate; nihilominus tamen

non paucos, qui huic sectæ clam
 dicti sunt, in Hollandia reperire
 Altera Hebræarum secta potissimum
 mulierculis conflata est, quarum
 ceps erat, Maria de Vos: Præcipue
 sedem habent Lugduni Batavorum
 singulis diebus Dominicis haud
 ab Ecclesia S. Petri conveniunt.
 earum una ceteris doctior ex
 circa hebraicum quemdam S. Scriptura
 textum hermeneutica oracula
 facundia seu garrulitate multè
 fundit: Ceterum præcipua earum
 nio, quam tuentur, est, quemlibet
 stianum ad addiscendum idioma
 braicum esse obstrictum; de cetero
 reliquos Religionis articulos plura
 sus absone profitentur; nec id
 ubi fidei depositum levitati ac arro
 gantiae mulierum committitur.

Præterea insuper habitis Principum
 edictis Pietistarum & Diepeltarum
 secta latius ubique grassabatur, inven
 tibus ipsis Protestantium Theologorum
 non paucis: Eapropter præcipue
 Suecia Prædicantes juncto consilio
 hujus factionis excidium conjuravit,
 ac ipsum Regem adeuntes, eidem ex
 poluere; hanc sectam Quietismi vene
 num crassissimo fanaticismo permixturam

continere, suaque errorum peste jam plurimas infecisse Regni Provincias; nil ergo magis necessarium esse, nisi ut periculosis hujus mali progressibus tempestive auctoritate Regia obviaretur: Nec eorum votis deerat Rex Fredericus, qui habito consilio cum Ulrica Eleonora Regina pollicitus est, se nihil eorum prætermisurum, quæ ad extirpandam hanc novationem opportuna viderentur: Enimvero in comitiis proximi anni die vigesima Martii severissimum edictum contra Pietistas in toto Sueriæ Regno promulgatum statutumque est, nullum ex hisce Sectariis deinceps in Regno tolerandum. Nec benignius fatum, hi in aliis Protestantium Provinciis subiere; cum enim in Hildesheimensi ditione Alfeldiensis Ecclesia suo Pastore orbaretur, & populus in Successorem expeteret Grunetrum Halberstadiensis cujusdam pagi Prædicantem, Hanoveranum *Consistorium*, ut vocant, illum utpote de Pietismo suspectum rejecit. Hujus exclusionem Angliæ Rex ac Hanoveranus Elector datis Anno 1739. die trigesima prima Julii ad *Consistorium* literis omnino ratam habuit, eo quod jam antea Regis edicto stabilitum esset, non alios quam indigenas ad vacantes Ecclesias esse nominandos, eo quod in Brandeburgica ditione

Sæc. XVIII.
A. C. 1734.

Sæc. XVIII.
A. C. 1734.

ditione Prædicantium potissimi Hallæ studiis vacarent, & plerumque Prædicantibus mi principiis ibidem haustis imbuti essent. Insuper Rex Consistorio precepit, ut contra hos Sectarios, eorumque errores Regia decreta exacte servaret, nullumque de hac secta in conspectum, ad Pastorale munus admitteret, exclusis etiam omnibus in Hallæ Scholas frequentarunt, qui a Pietismo immunes esse certo constat. Hoc item anno die octava Junii Angliæ Rex invalescente hac Secta severius edictum promulgare curavit, quo separata conventicula, scholastica & Enthusiastica dogmata, & cum Pietismo connexa scripta doctrinæ severissime prohibentur, ne nonnulli sub prætextu, quod cum veteris utpote gravissimis peccatis communicare non liceret, se a publico Dei cultu segregarent, in Sacramentorum administrationem contumeliosa verba evomerent, privatas Confraternitates erigerent, plurima conventicula haberent, Sacramentum sub nomine agape seu amoris communiter indecenter celebrarent, doctrinæ publicæ nocivas spargerent, pluraque alia haud toleranda molirentur. Multius non nihil in Dania habebantur Pietistæ; quippe Christianus VI. Rex an-

prioris die septima Octobris in omnibus Sæc. XVIII.
 Ecclesiis edictum promulgari jussit, in A. C. 1734.
 quo Prædicantibus præceptum, ut a
 dictionibus & declamationibus contra Pie-
 tistas abstinere, exactius tamen pu-
 ram doctrinam ad normam Confessio-
 nis Augustanæ proferre satagerent, se-
 cus prima vice quinquaginta, altera
 vice centum thalerorum, ac tertio de-
 mum officii privatione plectendi. Pa-
 riter Mense Martio Anno 1734. Hol-
 lato - Gottorpiensis Dux Prædicanti-
 bus injunxit, ut vel deviorum conver-
 sioni vel extirpationi damnandi ac perni-
 ciosi Atheismi, & abominandi ac maxime
 noxii Pietismi serio incumberent: Ne
 vero ulla occasione, qua edictum con-
 tra Sectarios edebatur, Catholicis par-
 ceretur, Pseudo - Episcopus Londi-
 nensis hoc item anno ad omnes suæ
 Diæcesis Prædicantes epistolam en-
 cyclicam emisit, in qua eos serio hor-
 tabatur, ut omnem opem & operam
 impenderent, ne Catholici in Anglia
 numero crescerent, indeque Anglica-
 næ Ecclesiæ præjudicium inferretur:
 Eo fine Parlamentum quoque instiga-
 bat, ut nova edicta contra Catholi-
 cos ederet. Magis tamen humana sibi in
 Protestantium ditioribus Catholici cul-
 tiori hoc sæculo ex mutuo Christianæ
 tolerantia usu pollicentur.

§. XXXI.